

**Kroniek nr 63 van “Innemend Italië” op 960 ex.
Mijmeringen, bedenkingen, mededelingen, schrijfsels...**

CESENA: CESENA EN OMGEVING

**Zondag 14 mei 2023 was een hoogdag voor Cesena. De Giro d’Italia ver-
eerde het stadje met een aankomstplaats van de tijdrit. Onze landgenoot
Remco Evenepoel won deze nipt, maar het werd tevens zijn laatste ex-
ploot in de Ronde. Geveld door corona startte hij de dag daarop niet meer.
Wielerminnend Vlaanderen in rouw.**

Veel erger nog was dat Cesena, en de wijde omgeving in de richting van de Adriatische Zee, enkele dagen daarna door een stortbui werd geteisterd. Een ware zondvloed, gevolgd door een totale overstroming, spoelde de herinnering aan de heugelijke sportdag voor altijd weg. Duizenden inwoners moesten noodgedwongen hun woningen verlaten.

LA BIBLIOTECA MALATESTIANA

Enkele dagen daarvoor verbleven ook wij in Cesena, voornamelijk om er de unieke, historische bibliotheek te bezoeken. Deze werd in het midden van de 15de eeuw opgericht door Domenico Malatesta. Overal in de wijde omgeving weerklinkt de naam van deze familie. Als ware potentaten domineerden ze in de 14de – 15de eeuw dit oostelijk deel van Emilia-Romagna. Enerzijds gedroegen zij zich als onversaagde condottieri die in elke oorlog present waren, maar evenzeer traden ze op als mecenasen. Een uniek voorbeeld daarvan is deze bibliotheek die zich vandaag voor het grootste deel nog steeds in de originele gebouwen bevindt.

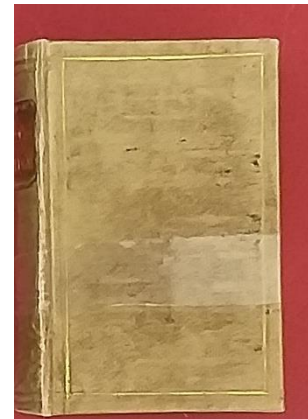

Uniek aan deze historische bibliotheek is dat hij niet ontstaan is in een of andere abdij, maar wel degelijk het initiatief is van privépersonen. Dit uit zich heel duidelijk in de aard van de verzameling. De nadruk ligt dus geenszins op religieuze werken maar hier treffen we zowaar een van de allereerste humanistische bibliotheken van Europa. Om en bij de 400.000 boeken, codices en manuscripten vinden hier een veilig onderkomen.

EEN OLIFANT EN DANTE

Het geleid bezoek brengt ons in twee zalen. De eerste, en deze die uiteraard het meest tot de verbeelding spreekt, is de originele bibliotheek. In twee rijden van 29 houten bankstellen worden de kostbare boeken bewaard. Het lijkt bijna op een kerk met bidbanken. Opvallend is dat elk boek met een ketting vast ligt aan een ijzeren baar en dus niet kan worden weggenomen. Een bijkomend voordeel van dit systeem is dat de boeken evenmin lukraak in een ander rek kunnen worden geschoven.

foto wikipedia*

IJdelheid was ook de toenmalige heersers niet vreemd. Overal duikt het familiewapen op. Nog opvallender is de olifant, het symbool van de Malatesta's. In het nabijgelegen Rimini wordt in de Tempio Malatestiano elke graftombe gedragen door deze Afrikaanse dikhuiden en ook hier waken ze over de zwaar beveiligde toegangsdeur tot de bibliotheek. De stichter van de bibliotheek, Domenico Malatesta, houdt aan de verste kant van de ruimte ook een oogje in het zeil. In een nis wordt zijn gebeente bewaard. Alleen heeft onderzoek aangetoond dat deze uit een latere tijd stammen.

In een tweede zaal werd de privébibliotheek van paus Pius VII ondergebracht. Hij was trouwens afkomstig van Cesena en hield in het begin van de 19de eeuw de Vaticaanse troon bijna een kwart eeuw bezet. In wezen verschilt deze bibliotheek weinig van heel wat andere historische boekenverzamelingen, maar één kastje lokt onze aandacht. Daar liggen enkele mini-uitgaven. Het pronkstuk ervan is een La Divina Commedia van Dante van amper 5 op 2,7 centimeter, gedrukt te Milaan in 1878.

LA BANDIERA ARANCIONE

De Touring Club Italia kent sinds 1998 elk jaar een oranje vlag toe aan een kleine stad die op gebied van toerisme, gastvrijheid, gastronomie, milieu... de toerist weet te bekoren. Enkel plaatsen met minder dan 15.000 inwoners komen in aanmerking. Tot dusver werden er ongeveer 250 van dergelijke stadjes met deze eretitel vereerd.

Ook Longiano kreeg deze eretitel toebedeeld. Het ligt ietsje ten zuidoosten van Cesena en wordt, hoe kan het ook anders, van bovenaf gedomineerd door een indrukwekkende versterking, opgericht door een telg uit de reeds vermelde familie. Het nam een strategische positie in tussen de belangen van de pauselijke staat en Venetië. Vandaar dat de familie Malatesta steeds kon kiezen welke optie voor hen het meeste voordeel bood.

Vandaag fungeert het gerestaureerde kasteel als thuishaven voor de *Fondazione Balestra*. De lokale dichter Tito Balestra verzamelde tijdens zijn leven een rijke collectie moderne kunst. Na zijn dood zette de Fondazione zijn zoektocht verder. We vinden er kunstwerken van onder andere Guttuso, Kokoschka, Matisse, Morandi, Pomodoro, Chagall...

Een kleine wandeling door de stemmige straatjes rechtvaardigt de keuze van de Touring Club om het stadje hun befaamde Oranje Vlag toe te kennen. Verassend waren de kleine "poppenhuisjes" die we hier en daar aantreffen en waarvan we totaal geen idee hadden wat de functie ervan was. Een korte babbel met een lokale dame bracht enige toelichting. Met Kerstdag kent het stadje namelijk een processie die start vanaf het centrum en loopt tot aan het kasteel hoger op. Daarbij passeert men meerdere van dergelijke "stalletjes" die op chronologische wijze het Kerstverhaal illustreren.

Longiano profileert zich eveneens als Città della Bici. In de omgeving zijn tal van fietsroutes uitgestippeld al moet gezegd worden dat we op deze Goede Vrijdag van 7 april amper wat wielertoeristen opmerken. Zelfs de wekelijkse markt lokt weinig klanten.

GIETIJZER ALS BINDMIDDEL

Foto website Longiano

Daarnaast bezit Longiano ook enkele minder bekende musea. In de San Giuseppe is het Museo di Arte sacra ondergebracht en in het stemmige ex-kerkje Santa Maria delle Lacrime is dan weer de *Fondazione Neri* gevestigd. Hier (en in een grotere afdeling langs de Via Emilia) ontdekken we gietijzeren straatlantaarns van over gans Italië en zelfs enkele van diverse Europese landen. Een specifieke vorm van industriële archeologie. Trouwens, het stadje telt op meerdere plaatsen beelden in gietijzer. Op het grasveld voor het theater vinden we bij voorbeeld een gietijzeren waterpomp. Het neusje ervan doet ons aan de befaamde *nasone* uit Rome denken. Alleen is het niet mogelijk om enige beweging in het vliegwiel te krijgen en is het kraantje niet aangesloten... En dat is jammer. Ook voor de toevallige wielertoeristen.

Voor de ingang van de kleine schouwburg worden de bezoekers verwelkomd door een grote, gietijzeren dame uit de *Commedia dell'Arte*. Het gebouw werd in 1870 ingewijd met de opvoering van *I Promessi Sposi*... de klassieker uit de Italiaanse literatuur. Errico Petrella maakte van deze roman een opera. Het theater werd dan ook heel toepasselijk naar deze Palermitaanse componist genoemd. En alsof dit nog niet volstaat kunnen we in het voormalige klooster van San Girolamo een tentoonstelling bezoeken met beelden en maskers rond de *Commedia dell'Arte*.

Onze aandacht gaat verder uit naar een klein bloemperkje, eveneens voor de ingang van het theater. Het is een ode aan Anita Garibaldi. Eenentwintig gemeenten en steden, waaronder zelfs de Republiek San Marino, pogen om de rol van de levensgezellin van Giuseppe Garibaldi bij de eenmaking van Italië in de verf te zetten. Ze doen dit door haar te eren met een speciaal geteelde roos.

***Behalve anders aangeduid zijn alle foto's eigen materiaal**

Marc Vandebon
Auteur van "Innemend Italië"
marc.vandebon@telenet.be
www.innemenditalie.be

Avondvullende voordrachten:

- Rome, andere paden
- Innemend Italië

Info op aanvraag

